

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-2058/24-E
Sp. zn. ČŠIE-S-329/24-E

Název	Dětský domov Pardubice
Sídlo	Ke Tvrzi 235, Bílé Předměstí, 530 03 Pardubice
E-mail	detskydomov.pce@quick.cz
IČO	48 160 865
Identifikátor	600 029 727
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Kateřina Fialová
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Ke Tvrzi 235, Pardubice Brožkova 432, Pardubice Gagarinova 380, Pardubice Gagarinova 383, Pardubice Okrajová 294, Pardubice
Inspekční činnost na místě	2. až 4. 12. 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Dětský domov Pardubice, (dále „školské zařízení“), vykonává činnost dětského domova. Školské zařízení aktuálně poskytuje vzdělávání na pěti místech. Provoz školní jídelny byl zrušen. Výchova a vzdělávání probíhají podle *Školního vzdělávacího programu Dětského domova Pardubice...úsměv dětí, co je více?* (dále „ŠVP“).

Nejvyšší povolený počet lůžek byl snížen na 40. K datu inspekční činnosti zde bylo umístěno 34 dětí, z toho pět na základě smlouvy mezi školským zařízením a nezaopatřenou osobou připravující se na budoucí povolání. Předškolní vzdělávání a plnění povinné školní docházky probíhá ve školách v Pardubicích. Starší děti a zletilé nezaopatřené osoby dojíždí do středních škol v Hradci Králové, Pardubicích, Přelouči, Chrudimi, Třebelohovicích pod Orebem a na vysokou školu v Hradci Králové. Z celkového počtu mělo 12 dětí diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby, dvě byly s odlišným mateřským jazykem.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ve spolupráci se zřizovatelem stále probíhá transformace školského zařízení, což přispívá ke zkvalitňování podmínek a průběhu vzdělávání. Ředitelkou zpracovaná krátkodobá vize rozvoje školského zařízení vyplývá z transformačních záměrů a je zaměřena především na prostorové, materiální a personální podmínky. Organizační struktura školského zařízení a rozdělení kompetencí a zodpovědnosti za jednotlivé oblasti vzdělávání jsou účelné. Vedení školského zařízení projevuje zájem a ochotu naslouchat připomínkám a návrhům pracovníků a snaží se je odpovídajícím způsobem řešit. Nastavená organizační pravidla posilují vzájemnou spolupráci pracovníků školského zařízení. Vzdělávací proces kladně ovlivňují porady s vedením včetně účasti sociálních pracovníků, pedagogické rady a pravidelná setkávání pedagogických pracovníků jednotlivých rodinných skupin, která jsou zaměřena rovněž na sledování průběžných výsledků vzdělávání. V rámci jednání pedagogické rady však informace o dosažené úrovni individuálních výsledků v osobnostním rozvoji dětí zpravidla chyběly. Závěry hospitací vzdělávacího procesu realizovaných ředitelkou a vedoucí vychovatelkou většinou směřují k účinné zpětné vazbě pedagogům o úrovni a efektivitě jejich práce.

Pedagogický sbor prošel od minulé inspekční činnosti obměnou. K termínu inspekční činnosti byl zaznamenán nižší počet asistentů pedagoga, než je žádoucí, a to přináší organizační překážky, které jsou pro kvalitu vzdělávání a potřeby dětí zatěžující. Účast pedagogů v různých formách dalšího vzdělávání koresponduje s potřebami jejich profesního rozvoje, včetně systematického využívání supervizí od externích odborníků. Pro nově nastupující a začínající pedagogy je stanovena odpovídající podpora, někteří si doplňují příslušné vzdělání. Aktuálně dochází do školského zařízení terapeutka, jejíž činnost je efektivně zaměřena na mladší děti. Pravidelné využívání speciálního pedagoga-etopeda se vzhledem k potřebám dětí jeví jako žádoucí (nárůst počtu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí v péči pedopsychiatra, s projevy poruch emocí a chování).

Od minulé inspekční činnosti byly aktualizovány některé strategické dokumenty školského zařízení. Přesto stále přetrvává nižší míra provázanosti ročního plánu a týdenních plánů rodinných skupin s ŠVP, což v důsledku ztěžuje samotné plánování činnosti rodinných skupin i kontrolní činnost v oblasti naplňování vzdělávacího obsahu ŠVP i programu rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“). Komplexní informace o biografii dítěte, zákonných zástupcích a spolupracujících organizacích jsou vedeny sociální pracovníci v přehledně řazeném osobním spisu. Funkčně nastavené využívání elektronického systému slouží

k záznamům o průběhu, organizaci vzdělávání i evidenci a také k přenosu interních aktuálních informací. Nastavená pravidla komunikace a přenosu informací příznivě ovlivňují průběh výchovně vzdělávacího procesu. Přesto je v některých případech jejich dodržování a uplatňování pedagogy v práci s dětmi rozdílné. Téměř všechny dotázané děti však vyjádřily v pedagogy důvěru.

Dispoziční řešení rodinných skupin umístěných v bytech a v garsoniérách v běžné zástavbě vytváří zcela optimální podmínky pro účelný rozvoj sounáležitosti a vzájemných vztahů mezi dětmi, pro skutečné rodinné fungování a působilo také esteticky příjemným dojmem. Pozitivně lze hodnotit oddělené bydlení pro starší děti a zletilé v samostatných pokojích či garsoniérách. Prostorové řešení hlavní budovy školského zařízení je pro fungování rodinných skupin limitující nejen z pohledu možnosti skutečného rodinného fungování, ale i z pohledu zajištění dohledu nad dětmi. V několika pokojích starších dětí v hlavní budově bylo zřejmé, že vedení k udržování pořádku a čistoty nebylo úspěšné. Děti mají možnost uzamčení svých osobních věcí v určených místech školského zařízení, starší děti využívají možnosti uzamčení pokoje. Na dobré úrovni je vybavení elektronikou, výpočetní technikou, společenskými hrami a sportovními pomůckami. Venkovní prostory, rekreační a sportovní vybavení jsou příhodně užívány pro náplň volného času dětí a další výchovně vzdělávací činnosti. Aktivně jsou využívány dostupné sportovní, kulturní a další aktivity města.

Způsob stravování je napříč rodinnými skupinami co nejvíce přizpůsoben životu dětí v běžné domácnosti. V průběhu školního roku děti dochází na obědy do školních jídelen školy, které navštěvují, což přispívá k rozvoji socializace v přirozeném vrstevnickém kolektivu. Kapesné je dětem vypláceno v souladu s příslušným právním předpisem v plné výši. Děti s ním mohou hospodařit převážně podle vlastního uvážení. Pro poskytované vzdělávání jsou přínosem věcné dary a finanční prostředky získávané formou sponzorských darů od firem, soukromých osob, nadací apod.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Přijetí dítěte do školského zařízení probíhá v úzké spolupráci se všemi účastníky. S přihlédnutím k věku a rozumovým schopnostem jsou děti při příchodu prokazatelně seznamovány s jejich právy a povinnostmi. Rodinné skupiny jsou koedukované, věkovým složením různorodé, což vytváří optimální předpoklady pro komunikaci, spolupráci a vzájemnou pomoc. Rozvoj sourozeneckých i blízkých příbuzenských vztahů je podporován společným umístěním dětí do jedné rodinné skupiny. Přestože má každé dítě určeného klíčového pracovníka, ne všechny děti jej a jeho roli znaly.

Cíle zpracované v PROD byly zpravidla vhodně zaměřeny na individuální potřeby dítěte a vycházely z jeho osobnostní charakteristiky a dostupných podkladů. Na jejich stanovení se podílejí vychovatelky dané rodinné skupiny a děti. Důraz je kladen např. na vyhodnocení potřeb dítěte, rozvoj sebeobslužných a sociálních dovedností, u starších dětí na výběr studia, volbu povolání a přípravu na vstup do samostatného života, přípravu na vyučování, podporu volnočasových aktivit. Částečná provázanost cílů PROD a týdenních plánů výchovně vzdělávací činnosti byla již patrnější.

Hospitační činnost byla realizována zejména při odpoledních a podvečerních aktivitách. Vzdělávací a výchovné strategie se zaměřovaly především na dosahování a udržování životní spokojenosti dětí, rozvoj jejich talentu, nadání a podporování kontaktu s rodinou. Pedagogové v průběhu hospitací poskytovali promyšlenou individuální podporu jednotlivým dětem zejména při přípravě na vyučování a přizpůsobovali společnou i individuální činnost jejich konkrétním schopnostem a možnostem. Děti při komunikaci

s pedagogy mohly vyjadřovat vlastní názor, učily se respektovat i názor druhého, což se pozitivně promítlo do příjemné atmosféry v každé rodinné skupině. Vztah dětí a pedagogických pracovníků byl vstřícný a přátelský. Dostatečná pozornost byla věnována přípravě na vyučování, sportovním, výtvarným a pracovním činnostem. Do sledovaných činností se děti aktivně zapojovaly.

Nabídka aktivit v jednotlivých rodinných skupinách byla rozmanitá a atraktivní, odpovídající náplni týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti, děti se k ní vyjadřovaly pozitivně. Cíli výchovně vzdělávacího procesu prolíná také rytmus roku z hlediska období, tradic a zvyků v prostředí, ve kterém zde děti žijí. V průběhu inspekční činnosti děti vyhledávaly kontakt s přítomnými pedagogickými pracovníci. Ty jim napomáhaly zvládat pochopení různých situací a jejich důsledků s cílem hledání vlastní volby optimálního řešení. Z pozorování vzájemných interakcí bylo zřejmé, že dětem aktivně naslouchají a reagují empaticky. Vedou děti k samostatnosti, spolupráci i odpovědnosti za svoje chování a jednání. Zohledňují odlišné potřeby a schopnosti dětí, přihlížejí k jejich věku, aktuálnímu naladění a stavu. V případě potřeby pružně reagují na vzniklou situaci. Komunikace mezi nimi a dětmi byla přirozená, spontánní, nespolečenská chování dětí bylo v průběhu inspekční činnosti zaznamenáno minimálně. Děti v rozhovorech se školními inspektorkami byly otevřené, dokázaly sdělit svůj názor, převažovalo pozitivní hodnocení jejich pobytu ve školském zařízení.

Zájmová orientace byla u dětí příkladně posilována docházkou do externích zájmových kroužků. Školské zařízení tím vytváří dobré podmínky pro socializaci dětí s vrstevníky v přirozeném sociálním prostředí. Děti měly dostatek času i prostoru k relaxaci ve formě volných her, zájmových činností nebo sportovního vyžití a k přípravě na vyučování. Samostatných vycházek děti využívají převážně k individuálnímu trávení volného času. Zapojování dětí do činností spojených s chodem domácnosti je napříč rodinnými skupinami přizpůsobené s ohledem na věk a aktuálně dané rozložení povinností v péči o domácnost. Plnění povinností dětí a jejich zapojení do všech činností bylo úměrné věku i nabízenému programu. Zadané úkoly plnily děti se zájmem, činnosti byly zacíleny k aktivnímu řešení problémů. Vzhledem k proběhlým transformačním změnám se v rodinném systému účelně seznamují s procesy spojenými s financováním domácnosti, zejména stravování, nejstarší děti i s dalšími výdaji na provoz domácnosti (např. za energie, dopravu, nájemné).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zařízení se systematicky zabývá výsledky výchovy a vzdělávání, podporuje tak rozvoj osobnosti dětí, monitoruje jejich psychosomatický stav a vede o nich průběžné záznamy v jejich osobní dokumentaci. Systém hodnocení je založen na individuálním přístupu ke každému dítěti včetně důrazu na znalost jeho stavu, osobnosti i diagnózy. Uplatňováno je především přirozené průběžné slovní hodnocení reagující na momentální projevy a jednání dětí. Pro děti je motivační, že slovní hodnocení probíhá převážně neprodleně po vykonání zadaného úkolu, úspěchy dětí jsou pedagogy oceňovány. Formativní zpětná vazba podporující vlastní sebehodnocení dítěte probíhá zejména ve vztahu ke stanovení individuálních výchovně vzdělávacích cílů a potřeb dítěte.

Programy rozvoje osobnosti dětí jsou upravovány podle *metodiky plánování s dítětem v dětském domově* tak, aby svým konkrétním obsahem napomáhaly k trvalejšímu efektu požadovaného individuálního osobního rozvoje dětí. Spolupráce se spádovým diagnostickým ústavem při stanovování a vyhodnocování vhodných vzdělávacích cílů a strategií v PROD neprobíhá. Školské zařízení vytváří odpovídající podmínky

pro vzdělávání všech dětí, včetně těch se speciálními vzdělávacími potřebami. Při přípravě na výuku je dětem poskytována péče vycházející z jejich individuálních vzdělávacích potřeb.

Preventivní aktivity vycházejí ze zpracovaného preventivního programu. Jsou účelně zacíleny na primární prevenci a implementovány do programu rodinných skupin. Průběžné preventivní aktivity většinou přirozeně vyplývají i z momentální situace. Z rozhovorů s pedagogy bylo zřejmé, že případné signály rizikového chování jsou monitorovány a operativně řešeny. Uložená výchovná opatření byla užívána transparentně, ale zatím stále s převahou záporných. Příležitostí k upevnění žádoucích projevů chování a podpoře zdravé míry sebevědomí je analyzovat možnosti kladných ocenění a v důsledku využívat širší škálu opatření ve výchově.

Děti se na chodu školského zařízení, a především jednotlivých rodinných skupin, mohou podílet a své požadavky sdělovat pedagogům i vedení školského zařízení. Aktuální problémy a náměty jsou i podle sdělení dětí řešeny. Účastí školského zařízení na různých formách případových konferencích jsou podporována řešení jednotlivých kazuistik dětí.

Děti se účastní prázdninových výjezdů pořádaných externími organizacemi, čímž se mohou věnovat svým zájmům a rozšiřují si i sociální kontakty, nabývají nových dovedností a kompetencí. Ve sledovaném období byl školským zařízením zaznamenán minimální počet útěků. Opakující se útky v letošním školním roce se týkaly pouze jednoho dítěte. Děti nejsou omezovány v přijímání návštěv, zařízení jim umožňuje samostatný pohyb formou vycházek i dovolenek, jejichž četnost je zcela individuální, závislá na aktuálních sociálních a výchovných okolnostech každého dítěte. Často také využívají možnosti vzájemných návštěv v rámci školského zařízení.

Určení pedagogové úzce spolupracují se základními školami, pravidelně se informují o dosahovaných výsledcích a chování dětí, účastní se třídních schůzek, běžné záležitosti řeší okamžitě. Přínosem je nastavovaná spolupráce s osobami odpovědnými za výchovu a jejich vedení k osobní účasti při jednání ve školách. Dětem, které dochází do speciální školy, je zajišťována odpovídající příprava. Výběr střední školy probíhá podle přání dětí s ohledem na jejich dosavadní prospěch a další předpoklady ke studiu. Případné ohrožení školním neúspěchem je řešeno individuální péčí, přičemž je kladen důraz na denní přípravu za podpory pedagogů, ale i dobrovolníků, kteří se podílejí rovněž na doučování dětí. Průběžně, a především před dosažením zletilosti, jsou děti vedeny a motivovány k úspěšnému dokončení jejich studia a osvojením si dovedností pro samostatný život za efektivní podpory určené sociální pracovnice školského zařízení (case manager). Samostatným bydlením jsou zletilí systematicky vedeni k péči o domácnost a zajištění jejího chodu i orientaci a řešení v běžných životních situacích. Děti a mladí dospělí jsou zapojeni také do programů několika neziskových organizací a firem, účastní se brigád. Další vývoj dětí i zletilých osob je po jejich odchodu ze školského zařízení sledován podle možností v různém rozsahu. Intenzita kontaktů je dána zejména jejich zájmem.

Příkladná je činnost školského zařízení v oblasti spolupráce s vnějšími partnery (zřizovatel, nadace a další neziskové organizace). Cílená spolupráce se zdravotnickými institucemi, školskými poradenskými zařízeními a dalšími externími odborníky a institucemi je ve prospěch podpory dětí. Oblast sponzoringu je účelně zaměřena na podporu činností dětí mimo školské zařízení. Školské zařízení v případě řešení problematických kazuistik dětí efektivně spolupracuje s dětským diagnostickým ústavem, policií, soudy, účinná kooperace je nastavena také se státním zástupcem apod. Informace o životě dětí ve školském zařízení jsou prezentovány na vlastních webových stránkách.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Stále probíhající změny v souvislosti s transformací školského zařízení,
- zrušení činnosti školní jídelny,
- systematická realizace supervizí,
- nastavování účelnější práce s PROD a intervencí etopedem,
- nestabilní obsazenost zejména pozic asistentů pedagoga.

Silné stránky

- Příkladná spolupráce s vnějšími partnery (1.5),
- aktivní účast pedagogických pracovníků na pravidelné supervizi (3.1),
- efektivní podpora mladých dospělých při osvojování si kompetencí a dovedností pro samostatný život (4.3),
- intenzivní zapojení dětí do zájmového vzdělávání, táborů a brigád mimo zařízení přirozeně rozvíjející jejich klíčové kompetence (4.4).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Přetrvávající nižší provázanost stěžejních dokumentů školského zařízení, která by přispěla k zvýšení kvality poskytovaného vzdělávání (1.2),
- převaha záporných opatření ve výchově (5.1).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Revidovat interní dokumenty školského zařízení ve vztahu k jejich provázanosti s výchovně vzdělávacím procesem a terminologicky je sjednotit,
- analyzovat možnosti ukládání opatření ve výchově a využívat jejich širší škálu,
- zabývat se účelněji výsledky vzdělávání i v rámci pedagogických rad,
- zaměřit kontrolní činnost na dodržování dohodnutých výchovně vzdělávacích pravidel a postupů,
- stabilizovat personální obsazení školského zařízení,
- podpořit pedagogické pracovníky v účasti na osobnostně rozvíjejících výcvicích,
- zajistit interní speciálně pedagogickou péči etopedem vzhledem k aktuálnímu složení a potřebám dětí.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání

připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ke dni 2. 12. 2024
2. Zřizovací listina, č.j. KUPA-18797/2024-1, ze dne 10. 9. 2024
3. Jmenování na pracovní místo ředitelky Dětského domova Pardubice, č.j. Sp KrÚ 14405/2022 OŠ, s účinností od 16. 3. 2022
4. Rozhodnutí o výmazu z rejstříku škol a školských zařízení č.j. KrÚ 91481/2021 ze dne 8.12.2021 (výmaz školní jídelny)
5. Rozhodnutí o nejvyšším povoleném počtu lůžek ve školském zařízení, č.j. MSMT - 19963/2022-3 ze dne 30.8.2022 (snížení kapacity)
6. Stanovení počtu dětí v rodinné skupině, č.j. Kr.Ú 22898/2020 OS ze dne 16. 3. 2020
7. Víze procesu transformace Dětský domov Pardubice na období 2024-2025
8. Vnitřní řád Dětský domov Pardubice, ze dne 1. 9. 2024
9. Školní vzdělávací program Dětský domov Pardubice, ze dne 1. 9. 2013, aktualizace ke dni 2. 9. 2019
10. Celoroční plán výchovně vzdělávací činnosti 2024-2025
11. Celoroční plány výchovně vzdělávací činnosti Dětského domova Pardubice pro jednotlivé rodinné skupiny, školní rok 2024/2025 (výběr)
12. Kniha denní evidence, školní rok 2024/2025
13. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti, školní rok 2024/2025 (výběr)
14. Programy rozvoje osobnosti dětí, školní rok 2024/2025 (výběr)
15. Evidenční přehled umístěných dětí k termínu inspekční činnosti
16. Osobní dokumentace dětí, školní rok 2024/2025 (výběr)
17. Zápisy z pedagogických rad a porad rodinných skupin, školní rok 2024/2025
18. Plán hospitační a kontrolní činnosti, školní rok 2024/2025
19. Záznamy hospitační a kontrolní činnosti, školní rok 2024/2025
20. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2024/2025
21. Kniha úrazů, školní rok 2024/2025
22. Kniha útěků, školní rok 2024/2025
23. Minimální preventivní program Dětského domova Pardubice, platnost od 1. 9. 2024
24. Vzdělávání pedagogických pracovníků v DD Pardubice 2021-2024
25. Personální dokumentace, školní rok 2024/2025 (výběr)
26. Inspekční zpráva, č.j. ČŠIE-1107/20-E, ze dne 31. 12. 2020

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Petra Chaloupková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka

Mgr. Petra Veitová, školní inspektorka

2. 1. 2025